

Σκίτσο του Νιγηριανού Tayo Fatunla

είπαν και έγραψαν

Πόλεμος (και) στην Πολιτιστική κληρονομιά...

■ Ο Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων καταδικάζει απερίφραστα την απειλή του Προέδρου των Η.Π.Α. Donald Trump να καταστρέψει 52 στόχους, όπου υπάρχουν μνημεία και αρχαιολογικοί χώροι αντιπροσωπευτικά της σπουδαίας πολιτιστικής κληρονομιάς του Ιράν. Εκφράζουμε τον αποτροπισμό μας για τις ωμές αυτές δηλώσεις, οι οποίες, σε περίπτωση που υλοποιηθούν, αποτελούν έγκλημα πολέμου που αφορά όλη την ανθρωπότητα. Απειλές όπως αυτές φανερώνουν πλήρη άγνοια διεθνών Συνθηκών, όπως για παράδειγμα τη Σύμβαση της Χάγης (1954), για την προστασία πολιτιστικών αγαθών σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης. Η περιοχή του σημερινού Ιράν, (Περσία έως το 1935) κατοικείται από την Ανώτερη Παλαιολιθική εποχή (50.000 πριν από σήμερα), ενώ ήδη από την 10η χιλιετία π.Χ. (Αρχαιότερη Νεολιθική) γνώρισε μεγάλη άνθηση. Γνωστές είναι και οι μεγάλες αυτοκρατορίες που άκμασαν ήδη από την πρώτη χιλιετία π.Χ., όπως των Αχαιμενιδών, με πρωτεύουσα την μνημειώδη Περσέπολη (550-330 π.Χ.), το «Διαμάντι της Ερήμου», των Σασσανιδών και των Πάρθων αφήνοντας πολύτιμα δείγματα του υλικού τους πολιτισμού. Από την περίοδο του Ισλάμ σώζονται εξαιρετικές τέχνες μνημεία και πόλεις. Εκτός από την λαμπρή αρχιτεκτονική κληρονομιά του Ιράν, τα πλούσια μουσεία με θησαυρούς του αρχαίου, αλλά και σύγχρονου πολιτισμού, σπουδαία είναι η προσφορά του στις επιστήμες και τις τέχνες, όπως στην ιατρική, την αστρονομία, τα μαθηματικά αλλά και τη λογοτεχνία, παράδοση που συνεχίζεται έως σήμερα στις τέχνες, στον κινηματογράφο, τον χορό, τη μουσική, μια κληρονομιά που εν τέλει ανήκει σε ολόκληρη την ανθρωπότητα.

Ως Σύλλογος Ελλήνων Αρχαιολόγων στεκόμαστε στο πλάι των συναδέλφων μας της Ιρανικής Αρχαιολογικής

Υπηρεσίας, ενώνοντας τη φωνή μας με την UNESCO, το ICOM, το ICOMOS, τα μεγάλα μουσεία της Ευρώπης και της Αμερικής αλλά και επιστημονικούς φορείς διεθνούς εμβέλειας, όπως το Αμερικανικό Ινστιτούτο Αρχαιολογίας (American Institute of Archaeology) και η Αμερικανική Ανθρωπολογική Ένωση (American Anthropological Association). Οι τρομακτικές αυτές δηλώσεις παραπέμπουν σε αντίστοιχες μη αναστρέψιμες καταστροφές μνημείων από τον ISIS, στο πλαίσιο του ζοφερού πολεμικού κλίματος της πολύπαθης Μέσης Ανατολής, με αναπόφευκτους και πάλι θανάτους χιλιάδων αθώων και δραματική αύξηση μεταναστευτικών ρευμάτων απελπισμένων ανθρώπων, ενώ οξύνουν τον τυφλό θρησκευτικό φανατισμό, που εν τέλει εκμεταλλεύονται οι ισχυροί, διαχέοντας μεσαιωνικές και σκοταδιστικές συνθήκες στην Ανατολική Μεσόγειο και την ενδοχώρα της, με ανεξέλεγκτες διεθνείς επιπτώσεις. Η στοχοποίηση του πολιτισμού δια στόματος πολιτικών ηγετών και μάλιστα χωρών που έχουν υπογράψει διεθνείς συμβάσεις για την προστασία των αρχαιοτήτων απειλεί να αφανίσει τη συλλογική αρχαία και νεότερη μνήμη των λαών, ανοίγει τους δρόμους στην πολλαπλασιαζόμενη με γοργούς ρυθμούς διεθνή αρχαιοκαπηλία, τη λαθραία διακίνηση αρχαιοτήτων σε σκοτεινά κέντρα της Ευρώπης και της Αμερικής, την ισοπέδωση και την καταπίεση κάθε ίχνους πολιτισμικής ιδιαιτερότητας, ήθους και αξιοπρέπειας των λαών, που εμπλέκουν στον παραλογισμό των πολέμων, με μοναδικό κίνητρο το κέρδος.

Ελπίζουμε ότι το δημοκρατικό αίσθημα και η λογική θα επικρατήσει τελικά στις Η.Π.Α. και τέτοιες τρομοκρατικές δηλώσεις δεν θα ακουστούν ξανά, προκαλώντας παγκόσμια αναστάτωση.

■ εν τέλει

Άι σιχτίρ Ερντογάν!

■ του Γιώργου Κυριακού

Αν είχε κάτι σημαντικό η εποχή των μνημονίων να αναδείξει ήταν αυτή η αντανάκλαστική, δίκαιη αγανάκτηση των Ελλήνων με όλες αυτές τις αντιφάσεις που ταίριαζαν σε μια επιστροφή «στα λεφτά χωρίς το ΠΑΣΟΚ». Ένα στοιχειώδες φρόνημα που χάθηκε όχι απλά από την έλλειψη αναζήτησης και στοχασμού για τη χώρα στα πρωτεύοντα ζητήματα της δημοκρατίας, της άμυνας, της παραγωγικότητας και της δημογραφικής καταστροφής αλλά από την παγίδευση σε απλοϊκά σχήματα που υπόσχονταν τη ριζοσπαστική αλλαγή στην οικονομική και την πολιτική ζωή. Ο λαός εισέπραξε από το 2015 μέχρι και σήμερα τρεις φορές ένα «ΠΑΣΟΚ χωρίς λεφτά» είτε στο όνομα των μη προνομιούχων είτε στο όνομα της μεσαίας τάξης. Αυτό το στοιχειώδες φρόνημα που επιβιώνει λογοκριμένο στον άνθρωπο αυτής της χώρας είναι ο στόχος του εγχώριου οικονομικού-πολιτικού συστήματος, το φρόνημα της άμυνας στις οικονομικές επιθέσεις της Δύσης και της στρατιωτικές απειλές της Ανατολής.

Ένα δάχτυλο κουνιέται απειλητικά προς τους ζηπιάνους του μερίσματος, τους αναμένοντες των επιδομάτων πετρελαίου θέρμανσης, τους ακροατές διαφημίσεων των προσφορών στα super markets: Καθίστε στ' αυγά σας, έρχεται η ανάπτυξη. Το ίδιο δάχτυλο που κουνιέται διδακτικά και λίγο απειλητικά στις οθόνες της τηλεόρασης τις ώρες των μεγάλων αναλύσεων από ψαγμένους δημοσιογράφους και πολιτικούς έχει ήδη καθηλώσει το κοινό στους καναπέδες, ένα δάχτυλο που το κουνάει το ίδιο πρόσωπο. Ένα πρόσωπο που είναι πολλά: Ο Μητσοτάκης, ο Δένδιας, ο Τσίπρας, ο Κατρούγκαλος, η Ντόρα Μπακογιάννη, η Γεννηματά και τόσο άλλοι που συσπειρώνονται στο κόμμα της Χάγης. Το κόμμα της Χάγης που πρέπει να κατευνάσει το θηρίο για το οποίο ομολογούν ότι είναι ανίκητο και ότι θα μας κατατροπώσει αν δεν πάρει τα λίγα που ζητάει, για να μη χάσουμε και τα υπόλοιπα:

Καθεστώς αποστρατιωτικοποίησης των ανατολικών νησιών του Αιγαίου (από το 1964-1974). Οριοθέτηση της υφαλοκρηπίδας του Αιγαίου (από το 1974). Όρια του FIR Αθηνών (από το 1974). Μη επέκταση των ελληνικών χωρικών υδάτων πέραν του σημερινού ορίου των 6 ν. μιλίων (1974) που συνδέεται με την απειλή χρήσεως βίας – casus belli (1974) σε περίπτωση που η Ελλάδα επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα αλλά και με τον ορισμό συγκεκριμένων θαλάσσιων περασμάτων στο Αιγαίο, από τα πολλά που υπάρχουν, ως «διεθνών στενών» ναυσιπλοΐας (από το 1982). Εύρος εναερίου χώρου 10 ν. μιλίων εν σχέσει προς χωρικά ύδατα 6 ν. μιλίων (από το 1975). Όρια της Ζώνης Έρευνας και Διασώσεως-SAR στο Αιγαίο (από το 1980). Οι λεγόμενες «γκρίζες ζώνες» κυριαρχίας απροσδιόριστου αριθμού ελληνικών νησιών στο Αιγαίο και πέριξ της Κρήτης (από το 1996). Μη αναγνώριση υφαλοκρηπίδας στα νησιά του συμπλέγματος του Καστελλόριζου (από το 2012). Μη αναγνώριση υφαλοκρηπίδας σε Ρόδο, Κάρπαθο, Κάσο και Κρήτη (από το 2019).

Έτσι, όπου και να βρεθείς, σε οποιοδήποτε κοινωνικό χώρο συζητώντας για τα ελληνοτουρκικά αντιμετωπίζεις ένα πλήθος αντιδράσεων: μια ιλαρότητα και μια ειρωνική δυσθυμία για την αποτρεπτική ικανότητα της Ελλάδας, μια παγωμάρα για τις απειλές Ερντογάν, μια εχθρική διάθεση προς τους «τουρκοφάγους» που συνήθως λένε αυτονόητα πράγματα για την άμυνα της χώρας, μια συγκρατημένη αισιοδοξία για τις νέες επιχειρηματικές προτάσεις «να τα βρούμε», μια υποστήριξη σε όσους κάνουν κριτική στους μοναχοφάδες. Στην αντισυστημική εκδοχή συναντάς antifa κορώνες για την επιθετική περικύκλωση προς την Τουρκία (ο ελληνικός ιμπεριαλισμός), «το Αιγαίο» που «ανήκει στα ψάρια του», το πως «δεν πολεμάμε για τα ελληνικά αφεντικά» (λες και μας το ζήτησε η εγχώρια πολιτικοοικονομική ελίτ), για τη σύμπραξη Τούρκων και Ελλήνων προλεταρίων για την αποτροπή του πολέμου (όπως περίπου συνέβη το '74). Πουθενά-μα πουθενά η έκφραση της στοιχειώδους οργής που είναι η πλέον αυτονόητη έκφραση υγείας. Όχι ενός πατριώτη, όχι ενός «τουρκοφάγου», απλά ενός ανθρώπινου ζώου που εννοεί, μέσα στην ιστορικότητα του συλλογικού υποκειμένου στο οποίο ανήκει, να εκφράσει τη στοιχειώδη οργή του. Ένα αίσθημα συλλογικής άμυνας. Ό,τι να 'ναι, όπως να 'ναι, όπου να 'ναι.

Άι σιχτίρ Ερντογάν!